

KLASIKAPLUS.CZ

1. Ostravská Manon je romantická i dravá, s francouzským espritem

01.05.2022 [klasikaplus.cz](#) - **Karla Hofmannová**

Odkaz na originál

Klíčová slova: divadlo (2); Antonína; divadla; Dvořáka; moravskoslezského; moravskoslezském; Národního; Národním; opera; Ostravská

"Nechybí ani francouzský esprit a humor. Příběh z 18. století přenesli inscenátoři do století dvacátého a podle kostýmů by to mohla být tak padesátá léta."

"Je to plnokrevné divadlo, na jevišti nejsou jen zpěváci, ale především herci, kteří přesvědčivě vykreslují život. Už při prvních tónech bylo jasné, že provedení bude efektní a že hudební složka je vedoucí silou při představení."

"Podařilo se dát dohromady obsazení, které bylo pěvecky kvalitní, hlasy se dobře barevně propojovaly a i typově byli pěvci vybráni velmi přesvědčivě."

Poslední dubnový čtvrtek přinesl v **Národním divadle moravskoslezském** premiéru opery Manon Julesa Masseneta. V hlavních rolích se představili Jana Sibera a Mickael Spadaccini. Vynikající hudební nastudování vedené i na premiéře Brunem Ferrandisem se opíralo o povedenou režii Jiřího Nekvasila, scénu Daniela Dvořáka a kostýmy Simony Rybákové.

Kdo by neznal romantický příběh od abbého Antoina Prévosta o mladičké Manon Lescaut, u nás proslavené především díky melodickému překladu Vítězslava Nezvala! Jejím kouzlu podleho hodně dramatiků i skladatelů. V žánru opery se hrají dnes dokonce dvě díla o Manon, více snad ta poetičtější, od Giacoma Pucciniho. Tentokrát dramaturgie opery **Národního divadla moravskoslezského** sáhla ale po dílu zhudebněném italským skladatelem Julesem Massenetem.

Ten zhudebnil příběh v roce 1884 jako operu comique, ve které se potkávají prvky grand opéra i opéra lyrique a nechybí ani balet a velké sborové scény. A především nechybí velké dramatické árie, ve kterých bouří vášnivě emoce. Ale nechybí ani francouzský esprit a humor. Příběh z 18. století přenesli inscenátoři do století dvacátého a podle kostýmů by to mohla být tak padesátá léta.

Francouzský švih má především scéna Daniela Dvořáka, který použil asymetrii u podstatných znaků, které explicitně charakterizují prostředí, ve kterém se děj odehrává. Nejprve scénu před zájezdní hospodou v polovině podélně rozdělují stěna, ve které jsou vyřezány dveře a okno, položené na koso. Stejnou technikou pracuje i v kostele v Saint-Sulpice, kde zaujme zejména na koso položené velké chrámové okno, zatímco kazatelna i socha v popředí stojí rovně. V momentě, kdy des Grieux podlehne a vrací se k Manon, socha podélně pukne a svítí růžové neónové světlo, což působí poněkud poutově. Středové schodiště přes celé jeviště vede nahoru i dolů – do nebe i do pekla. Uprostřed v něm je ztracený malý pokojík, kde začíná láska mladého páru. Už tady je jasné, že je pro Manon těsný. Efektní je na schodech umístěné kasino, po stranách hrací stoly a i režijně je tu scéna jako vystřižená z Traviaty. I otec přichází zasahovat, ale Manon už nepomůže. Poslední obraz naznačuje loď s obrovským hákem, který dominuje prostoru, do kterého se jako deus ex machina snáší v kleci Manon. Celý milostný duet je Manon v kleci, která se nakonec zase vznesle i s ní do provazistě. Je to efektní a děsivé.

Režie se ujal ředitel divadla, režisér Jiří Nekvasil. Drží se tématu a nehledá v textu jiný výklad, jen zvýrazňuje vedle lásky dravost prostředí, do kterého Manon přichází. Manon vedle mladičkého nadšení životem akcentuje jako dravou a sobeckou, oslněnou přepychem a bohatstvím. Neváhá inscenovat ve scéně v kasinu i aplikaci kokainu. Manon tady není obět spiknutí, ale své zhýralosti a nemorálnosti. Stylové jsou ansámblové scény kvinteta lidí z polosvěta. Režisérovi je scéna malá, sbor nechává nastupovat hledištěm a hraje se i v proscéniových lóžích, takže se prostor scény míchá s publikem. Je to plnokrevné divadlo, na jevišti nejsou jen zpěváci, ale především herci, kteří přesvědčivě vykreslují život.

Hudebního nastudování se ujal Bruno Ferrandis, francouzský dirigent se zkušenostmi z celého světa, který řídil i první provedení opery. Už při prvních tónech bylo jasné, že provedení bude efektní a že hudební složka je vedoucí silou při představení. Orchestr hrál plasticky a barevně, s erudicí a bezchybně, a i když převládala silová dynamická hladina, pěvci dostávali dostatek prostoru, aby je orchestr nepřehlušoval. Svůj díl na tom má i režie, neboť ve vypjatých chvílích mohli zůstat na předscéně, aby se jim hlasy nesly co možná nejlépe a aby souzvuk zůstal vyvážený. I sborové scény se dobře propojovaly, kompaktnost se sice neprojevila, když stál sbor v hledišti, ale to byla jen přechodná situace. Jakmile se sbor dostal na jeviště, byl vyvážený a kompaktní díky sbormistrovi Juriji Galatenkovi.

Pohybová spolupráce Jany Tomsové prospěla sboru i ansámblům, a protože se jedná o francouzskou operu, nesměl chybět balet. Tři baletní páry dostaly prostor pod vedením japonského choreografa a tanečníka Reie Masatomioho a Laury Moreno Gasully ze Španělska.

Vizuální složku skvěle doplňovaly kostýmy Simony Rybákové. Zasadily děj do poloviny 20. století, což nijak nerušilo, neboť i tohle byla doba, kde se stále ještě dodržovaly i bouraly společenské konvence. Manon charakterizovala sytá růžová, kterou už v kasinu vyměnila za černou, která jí ale příliš nekonvenovala. Působení dámám nepřinesly velké společenské róby v kasinu, které působily příliš těžkopádně a poněkud neforemně.

Obsazení na první premiéře, která se konala ve čtvrtek 28. dubna 2022 v **Divadle Antonína Dvořáka**, bylo excelentní. Podařilo se dát dohromady obsazení, které bylo pěvecky kvalitní, hlasy se dobře barevně propojovaly a i typově byli pěvci vybráni velmi přesvědčivě.

Titulní roli Manon zpívala Jana Sibera, pěvkyně s plným tmavším sopránem, jejíž hlas se nesl prostorem a byl vyrovnaný ve všech polohách, včetně koloraturní. Dobře jí vycházely dramatické árie, do kterých dokázala dát vášeň i dravost. Divák jí věřil dívčí šarm a

nevinnost, ale daleko přesvědčivější byla v dramatických scénách. Rytířem des Grieux jí byl Mickael Spadaccini, italsko-belgický tenorista s italsky školeným tenorem, kterým boural operní dům. Dal do role vroucí cit, vášeň i zoufalství a herecky byl přirozený a přesvědčivý. Bratrem Lescautem byl Aleš Jeniš, propůjčil mu příjemný a zvučný baryton a nezodpovědnou lhostejnost. Martin Gurbaľ v roli otce, hraběte des Grieux, uplatnil velmi dobře svůj sonorní bas a snad jako jediný do inscenace poněkud nezapadal exteriérem. Skvělý byl herecky i pěvecky Václav Morys v roli Guillota de Morfontaine, protřelý padouch a pasák, jehož hlas byl poněkud menší, ale dokázal ho naplno vytěžit ve všech situacích. Společnost dobře doplňoval Robin Červínek v roli De Brétigny a pěknou roli přinesl i

Roman Vlkovič jako Hostinský. Skvěle se doplňovalo trio dívek Poussette – Veronika Kaiserová, Javotte – Eva Dřízgová-Jirušová a Rosette – Dominika Škrabalová. Byly hravé i dravé, příjemné na pohled a výborně sezpívané i stylově sehrané.

Opera Manon je titul, který diváka potěšil a donutil i k zamyšlení, neboť se zabývá životními peripetemi, které se dějí i dnes. A především přinesl krásnou hudbu a výborně profesionálně zpracované operní divadlo. Kus, na který se divák nemusí bát jít a kterému bude rozumět. **Ostravská opera** opět přinesla inscenaci, na kterou se budou diváci dlouho vracet.

« zpět na začátek